

ПРИЗАДУМУЮТЬСЯ НАД ПРОГРАМОЮ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ

Вашингтон, 18 травня. — Департамент праці, перевішив студию над стайками при роботі в місяці квітні, приходять до висновку, що кількість безробітних не збільшиться у таких розмірах, як на це заповідалося. Причини безробіття за виявами урядовців в департаменті праці, є такі: Обтяження продукції, відправлення робітників, замикання робітень на весну — все це зв'язане тільки з „здоровими переминами“ в підприємстві. Звіт з місячного робітничого руху за квітень, який ще не оприлюднено, вказує, що число робітників у фермерських підприємствах зросло на 250,000, а загальне число безробітних не зросло. Однак урядовець Бюро Робітничої Статистики в Нью Йорку, Іванс Клейг, у своїй промові до працівників з організації прилюдного добробуту заявив, що треба глядіти реалістично на можливість праці в біжучому році і признати, що безробіття дається дошкульно відчувати багатьом одиницям і родинам.

Не зважаючи на оці вісті з поля праці, серед провідних конгресменів поновився рух за складення програми прилюдних робіт, щоб запобігти дальшому поширенню безробіття. Програма нагадувала б передвесну програму, складену Адміністрацією Поступу в Роботу. Той, що уряд уже давно застосовував над плановою розбудовою шляхів в цілому краю, а недавно ухвалено закон про побудову мешкань, програма для запобігання безробіттю має добрі вигляди на успіх.

К. І. О. ВИСТУПАЄ З КОМУНІСТИЧНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Вашингтон. — Екзекутивна Рада Конгресу Індустріальних Організацій рішила відкликати чартер юні Юнайтед Фарм Еквіппмент енд Метал Воркерс оф Америка тому, що ця юнія завжди схильна до комуністичної політичної лінії і не повинна бути директивна екзекутивна. Рішення має бути пред'явлене до одобрення на конвенції К. І. О. в Клівленді, коли вона збереться 31. жовтня. Ще важливіше рішення перенесла Екзекутива в тому напрямку, щоб формально виступити з опанованою комуністами Світової Федерації Робітничих Юній і заборонити юніям, приналежним до К. І. О., вислати своїх делегатів до цієї Федерації. Ця постанова звертається своїм вістрям головно проти таких юній, як морська юнія, під головуванням Гері Бріджеса та Міжнародна Юнія Кушнірів, на якій чолі стоїть Бен Голд.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ОБ'ЄДНАННЯ А.Ф.П. З К.І.О.

Клівленд. — Після того, як наспіла вістка, що Конгрес Індустріальних Організацій вступив з Світової Федерації Робітничих Юній, провідники Американської Федерації Праці заповідають, що тепер є найліпша нагода об'єднати обидва американські робітничі організації. Саме тепер відбувається тут зібрання екзекутивної ради А. Ф. П. і є нагода цю справу обговорити всебічно. Кажуть, що об'єднання це не можливе біжучого року, однак можна буде скласти засади спільної робітничої політики.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ЗУСТРІЧАЄ ПРЕЗИДЕНТА БРАЗИЛІЇ В СТОЛИЦІ

Вашингтон, 18 травня. — В годині 4 сполудня приїхав на летунський майдан літаком з Кій Вест, у Флориді, президент Бразилії Евріко Гаспар Дутра, щоб віддати державну візиту Злученим Державам за відвідини Бразилії президентом Труманом в 1947 р. През. Труман, в оточенні найвищих урядовців вийшов на зустріч гостеві і після сердечного привітання вся знать поїхала до Муніципального Центру. Тут несподівано привезено величезний коровай, спечений для святкування 64-ої річниці народин през. Дутри, яка припала саме на сьогодні. Він відкрив кущик „кейка“ для себе і для през. Трумана і оба в приватності тисячів народу започаткували в такий спосіб ряд церемоній для вшанування представника найбільшої південно-американської республіки. Ввечір през. Труман улаштував державний обід з повними дипломатичними церемоніями. Президент Дутра побуде в ЗДА 10 днів.

МЕК КЛОЙ НОВИМ КОМІСАРЕМ ДЛЯ ОКУПОВАНОЇ НІМЕЧЧИНИ

Президент Труман назначив Джана Дж. МекКлоя комісаром Злучених Держав для окупованої Німеччини на місце уступившого цього геть Клея. МекКлой був досі президентом Міжнародного Банку для Реконструкції й Розвитку. На його місце іменований Юджін Р. Блек.

АЧЕСОН ПРОТИ НЕГАЙНОГО СКЛАДЕННЯ ТИХО-ОКЕАНСЬКОГО ПАКТУ

Підчас пресової конференції секретар стейту Дін Ачесон заявив, що він не годиться на негайне складення Пакту Оборони Паціфіку, як це пропонують Австралія, Китай і Корея. Ачесон став на становищі прем'єра Гіндустану Джавагарія Негру, що ще не назрів час на такий пакт, бо ще не є точно вяснений конфлікт в Азії.

У справі нарад на конференції міністрів Чотирьох Потуг у Парижі Ачесон сказав, що він застерігає собі вільну руку на цій конференції, головна в справі Німеччини. Про вибори в Угорщині сказав Ачесон, що це є виразне насилья мирового договору між Угорщиною і Америкою, бо вибори мали бути цілком свободні й переведені на засадах повної демократії.

НОВІ ІМІГРАНТИ ПРИХАЛИ В СЕРЕДУ, МІЖ НИМИ БАНДУРИСТИ КИТАСТІ

У середу 18 травня приїхали три кораблі з імігрантами зі скитальщини. Два з них — „Марін Марлін“ і „Мерсі“ — приїхали до Нью Йорку, а один — „Дженерал Гавз“ — причалив до Бостону. На всіх трьох приїхало понад 250 українців. З них більша частина приїхала під опікою Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету. Частина імігрантів поїхала на фарми в стейті Меріленд. Кораблем Марін Мерлін приїхав мистецький провідник звісної Карелі Українських Бандуристів Григорій Китастий і його син Іван. Інші члени капелі приїхали були вже давніше через Бостон і осіли в Дітроїті.

ГЕН. ФРАНКО ПРО СТОСУНКИ ЗІ ЗАХОДОМ

Мадрид, 19. травня. — Ген. Франко виголосив вчора на відкритті сесії парламенту заповіджену промову на тему стосунків Іспанії зі західними великодержавами. Він говорив про „їдну дружбу“ з Америкою та дорікав Англії, зокрема воєнному прем'єрові Вінстону Чорчилеві, що він не виконав пороблених Іспанії під час війни обіцянок. Англія мала обіцяти, що допоможе Іспанії закріпити своє положення на Середземному морі та підтримати її інтереси в Африці. Франко потвердив приязні стосунки Іспанії з Португалією, арабськими країнами, південно-американськими республіками та зі Злученими Державами Америки. В дальшому він відчитав сенсаційну телеграму з 1944 року, яка свідчить про тодішній американський план європейської інвазії через Іспанію та за її згодою.

ЗАКІНЧЕНО СЕСІЮ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Лейк Сокес, 19 травня. Вчора в годині 6-тій ввечері закінчено тут весняну сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, відкладаючи цілий ряд невирішених справ, між ними і справу італійських колоній в Африці, до чергової, четвертої вже з ряду сесій, що почнеться у Флонгін Медов в дні 20-го вересня. Вчорашній вечір закінчився було найдовше, бо його продовжили безуспішні намагання представника під-советської Польщі видивити шість на порядок справ заарештованого в Англії комуністичного втікача з Америки, Гергарда Айслера. Теперішня сесія, що була продовженням минулорічної осінньої сесії з Парижа, збиралася в дні 5-го квітня. До важливіших, вирішених нею справ належить прийняття до цієї міжнародної організації держави Ізраїля та ухвалення резолюції про свободу закордонних кореспондентів. Під час сесії заіснувала важлива подія з перерванням советської облоги Берліна та постановою конференції закордонних міністрів чотирьох великодержав. Інші рішення Асамблеї мають характер рекомендацій. Неупіхом цієї сесії вважається факт, що вона не потрапила вирішити справи дальшої долі бунтів італійських колоній, відкидаючи базовану на італійсько-британському договорі резолюцію, яку вже був прийняв Політичний Комітет.

ПРЕДСТАВНИК ПІД-СОВЕТСЬКОЇ УКРАЇНИ НЕ ЗНАЄ, ЩО ВІН РОБИТЬ

Лейк Сокес, 19 травня. На вчорашній кінцевій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй тріпалася символічна подія: після бурхливої дебати та загального замішання, піддано під голосування польську резолюцію в справі заарештованого в Англії комуніста Айслера. Під час голосування делегат під-советської України, правдоподібно не зорієнтувавшись в чому діло, вилонився зі солідарності советського блоку та голосував проти резолюції. Тоді схилився польський представник, Кац-Суки, та, звертаючись до президиума, крикнув: „бачте, це тільки доказує вам, що тут ніхто не знає, що він робить“. Справді, ніхто не знає, що цей слуга Кремля робить.

БЕЗГЛУЗДЯ ЧЕРВОНОГО ФАШИЗМУ

Лондон, 19. травня. — Майже немає дня, в якому московська радіовисність не подає б окремі відвіди про „першенство“ Росії в різних ділянках. Червоні фашисти в Москві вже раніше заявляли, що вони були „перші“ у винаході електричної лампочки, радіа, літака, підводного човна, пенісильїни та цілого ряду інших винаходів, до яких вчора ще додано торпеду.

В ІРАНІ ЗАСУДЖЕНО 17 КОМУНІСТИЧНИХ П'ЯТИКОЛОННИКІВ

Тегеран, Іран, 19 травня. Тут засуджено позаочно на кару смерті вісімох провідників іранської про-комуністичної партії. Їх засуджено за антидержавну діяльність „при закордонній допомозі“. Між засудженими є бувший міністер освіти та кількох журналістів.

ЩЕ ОДИН СОВЕТСЬКИЙ ПІЛОТ „ВИБРАВ ВОЛЮ“

Стокгольм, 19-го травня. — Шведська поліція повідомила, що вчора на одному з шведських військових аеродромів приземнився одноособовий советський босний літак, а молодий пілот заявив, що він втік

СОВЕТИ ЗНОВУ ПОЧИНАЮТЬ БЛЮКАДУ БЕРЛІНА

Берлін, 19 травня. — Вчора, не цілий тиждень після розкритого перервання советської облоги Берліна, Совети почали цю облогу від початку, закриваючи для німецького колового руху найважливіший шлях зі заходу. Вони домагаються, щоб кожне німецьке вантажне авто, яке хоче перейти через советську зону зі заходу до Берліна, мало на це окремий дозвіл німецького комуністичного самоуправління зі советської зони. Цей советський крок наступив без попередження. Як в годині 6-тій рано одно німецьке авто з продуктами для Берліна підїхало до советського контрольного пункту на шляху з Гельмштадт в британській зоні до Берліна, советська контролі зупинила його і на ніщо не здалася всі західні інтервенції. Протягом дня на цьому шляху призбирався довгий ряд около 200 авт, навантажених сотнями тон продуктів, що легко і швидко псується, головна рибою, яриною і овочами. Такі самі труднощі в комунікації з Берліна на захід Совети зарядили вже раніше. Західні представники в Берліні негайно інтервенювали в советській командатурі, але без успіху. Совети пообіцяли справу „провітрити“, але комунікації на автошляху не відновили. Західні представники приготувалися до подальшого протесту. Цей советський крок напередодні важливої конференції міністрів закордонних справ чотирьох великодержав викликає нове замішання і він не залишиться без впливу на дальші советсько-західні переговори.

СОВЕТСЬКО-АВСТРИЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ДУНАЮ

Відень, 19 травня. — Австрійський уряд почав тут вчора переговори зі советськими окупаційними властями в справі вільного річкоплавства по Дунаю для австрійської торгівлі. Подібні заходи з австрійського боку роблено вже віддавна, але Совети їх ігнорували. З теперішньої советської згоди на переговори робиться теж висновок про можливість їх позитивного результату.

ПОГОЛОСКИ ПРО МАСОВУ ЧИСТКУ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Прага, 19 травня. — В дні 25-го травня тут має прочатися конгрес комуністичної партії Чехословаччини і тут кружляють вперті поголоски, що комуністичний уряд „розкрив змову“ перевести в тому власне дні проти-комуністичний переворот. В „змові“ мали бути вишані численні члени армії і поліції. В дні 2-го травня в самій Празі було заарештовано 200 поліцаїв. Тепер по вулицях міста постійно патрулюють відділи комуністів, що переглядають документи, перевірюють подорожних в автах, та виставлено окрему, сильно озброєну сторожу біля комуністичної головної квартири та інших партійних будинків. Говоряться про арешти кількох генералів армії.

ЧОТИРИ НІМЕЦЬКІ КРАЇНИ ПРИЙНЯЛИ ПРОЄКТ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КОНСТИТУЦІЇ

Франкфурт, 19 травня. — Парламенти чотирьох німецьких країн прийняли вчора великою більшістю голосів приготований німецькою Парламентарною Радою в місті Бонні проєкт конституції для західно-німецької федеративної держави. Проти конституції голосували тільки нечисленні комуністи. Конституцію прийняли: Вірттемберг-Ваден, Гамбург, Райнлянд і Південний Ваден.

СОВЕТИ ПОКЛИКУЮТЬСЯ НА ДОГОВОР В ЯЛТІ І ПОТСДАМІ

Москва, 19 травня. — Напередодні недалекої вже конференції міністрів закордонних справ, що почнеться в Парижі дня 23-го травня, советська преса заявляє, що „тільки на твердій базі“ договорів в Ялті і Потсдамі можна буде знайти тривку розв'язку цілої німецької проблеми. В редакційних статтях гостро критикується західну ініціативу в справі державного оформлення Німеччини, та закликається західних союзників „використати нагоду“ нової конференції міністрів та „завернути на шлях щирої співпраці зі Советським Союзом у власному інтересі та в інтересі світового миру“. З редакційної статті провідного советського закордонно-політичного органу „Новое Время“ виходить недвозначно, що на найближчій конференції міністрів Совети власне обстоюватимуть свою інтерпретацію договорів в Ялті і Потсдамі.

БИТВА ЗА ШАНГТАЙ

Шангтай, 19 травня. — Китайська комуністична війська вчора ще більше загінчили своє кільце довкола Шангтаю, зближаючись до нього в подвійних місцях вже на віддаль заледви трьох миль. Положення міста, переповненого масою втікачів, вважасться вже майже за безнадійне.

СОВЕТСЬКО-АВСТРИЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ДУНАЮ

Відень, 19 травня. — Австрійський уряд почав тут вчора переговори зі советськими окупаційними властями в справі вільного річкоплавства по Дунаю для австрійської торгівлі. Подібні заходи з австрійського боку роблено вже віддавна, але Совети їх ігнорували. З теперішньої советської згоди на переговори робиться теж висновок про можливість їх позитивного результату.

ПОГОЛОСКИ ПРО МАСОВУ ЧИСТКУ В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ

Прага, 19 травня. — В дні 25-го травня тут має прочатися конгрес комуністичної партії Чехословаччини і тут кружляють вперті поголоски, що комуністичний уряд „розкрив змову“ перевести в тому власне дні проти-комуністичний переворот. В „змові“ мали бути вишані численні члени армії і поліції. В дні 2-го травня в самій Празі було заарештовано 200 поліцаїв. Тепер по вулицях міста постійно патрулюють відділи комуністів, що переглядають документи, перевірюють подорожних в автах, та виставлено окрему, сильно озброєну сторожу біля комуністичної головної квартири та інших партійних будинків. Говоряться про арешти кількох генералів армії.

ЩЕ ДВОХ ПРО-СОВЕТСЬКИХ ЛЕЙБУРИСТІВ ВИКИНЕНО З ПАРТІЇ

Лондон, 19 травня. — З урядової тепер в Британії партії Лейбуристів викинено вчора двох про-советських членів парламенту, які голосували проти ратифікації Атлантичного договору, що його вважається тут великим успіхом власне лейбуристської політики. Два „викидені“ тепер з партії посли теж при багатьох інших нагодах виявляли свої симпатії до большевизму, хоч це було виразно на шкоду Англії.

В ІТАЛІЇ СТРАЙКУЄ ПІВ МІЛЬОНА ХЛІБОРОБІВ

Рим, 19 травня. — Пів мільйона італійських сільсько-господарських робітників в долині ріки По та в околицях Риму почали вчора страйк, як спілка землевласників відкинула їх домагання щодо поліпшення платні та умови праці. Стверджується, що страйк має чисто господарський і не політичний характер.

БИТВА ЗА ШАНГТАЙ

Шангтай, 19 травня. — Китайська комуністична війська вчора ще більше загінчили своє кільце довкола Шангтаю, зближаючись до нього в подвійних місцях вже на віддаль заледви трьох миль. Положення міста, переповненого масою втікачів, вважасться вже майже за безнадійне.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50
В Джерсі Сіті і Закордонно:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ПОВЕЛОСЬ!

Чималий клопіт звалився на московське Політбюро через вибори в Німеччині під советською окупаційною владою. Советська виборча невдача чи не важливіша навіть від невдачі з Блокадою Берліна, бо знесення блокади міг Кремль боювати на різні лади вияснити, а навіть представляти її в пропаганді для домашнього вжитку як свою блискучу перемогу, але на таке годі пускатись, вияснюючи вислід німецьких виборів. Тут уже ясна програ навіть в очах найбільш засліплених комуністів, що звикли до виборів тільки з перемогою малою не 100-процентною.

Ніхто не знає правдивого вислуду німецьких виборів, ведених під чуйним оком енкаведистів, але саме тому така велика несподіванка для цілого світу, що третина виборців таки не дала себе зяляти, і не голосувала на пропозицію її урядову лісті. Що більше, коли урядовий звіт згадує за третину, то є багато таких, що переконані, що була бодей половина, яка не пішла за Кремлем та його німецькими прислужниками. Одно певне, що ця кількість мусіла бути вже така велика, що годі було її цілком сфальшувати і тому треба було проголосити хоч третину противних урядовій лісті голосів.

Ця подія є великої ваги. Як відомо Кремль робив довгу підготовку до німецьких виборів, які мали бути повторенням тої виборчої комедії, яку відіграно вже в інших країнах, що опинились у советській сфері впливів. Але сталося інакше, а яке велике замішання викликало воно в Москві, пізнати хочби по тім, що забрало Політбюро дві дні, заки рішилось дати наказ своєму військовому управлінню в Німеччині, що їм треба проголосити. Теж виявилось, що німецький народ не дає себе Кремлю зводити на такі дорозі йому кличі, як об'єднання усіх німецьких територій (соборна Німеччина), одна німецька влада і негайне звільнення німецьких територій від чужих, окупаційних військ. Це теж вказує, що німецький народ перекинувся на бік Заходу, що знов можна вважати великою перемогою закордонної політики Злучених Держав та Великої Британії. Комуністи пробують тепер усе це ослабити. Проте їхні заходи не мають великого впливу, бо советська поразка в Німеччині така для усіх наглядна, що її неможливо не добаувати.

Для нас ця справа важна ще з іншого боку. Вибори в советській зоні Німеччини є наявним доказом, що де тільки народ має хоч слабу надію на якусь допомогу з боку демократичних потуг, там він готов наразитись на нові терпіння і переслідування, щоб тільки заманіфестувати свою нехит до комуністичного режиму та політики Москви. Таке сталося в Німеччині, але тільки тому, що демократичні потуги рішилися втягнути цю країну в коло демократій та що німецький народ переконаний, що так станеться. Маючи тепер до вибору, куди йому йти, з Москвою чи Заходом, навіть ті німці, що знайшлися під советською окупацією і комуністичним режимом, виявили виразно, що їм з Кремлем не по дорозі.

Таке діється тепер з німцями, але інакше є з тими народами, що вже багато натерпілись від Советів. Хоч багато з тих народів воювали разом з демократіями проти німецького нацизму, вони нині не мають такої надії на визволення з-під кремлівського тоталітаризму, як має її Німеччина. Це свого роду — іронія судби.

Іран, Совети та Америка

З Тегерану, столиці Ірану, звідомляють, що іранський уряд уже склав план смирної праці для економічного розвитку країни коштом \$650,000,000. За вказівками технічних знавців зі Злучених Держав Іран зреформує і розвине земельне господарство і промисл. Частину грошей, 209 мільйонів, дістане він на ту ціль з Міжнародного Банку для Реконструкції і Розвитку, а решту добуде до своїх власних ресурсів, тобто з нафтових джерел. Саме тільки комісове від Англо-Іранської Нафтової Компанії, вин о с и т и м е \$34,000,000 річно, а в майбутності воно буде рости.

Оці плани треба вважати відповіддю на советські змагання поширити в Ірані комунізм і підготувати ґрунт для своєї інвазії сусіда.

Іран уже не міг більше відкладати конечно потрібних реформ і то це при допомозі націй Західної культури. Знавці тамошніх відносин кажуть, що безрадість уряду і розклад громадянства дійшли там уже до верхки і тому саме Совети вважають цю країну за добрий терен для своєї експлуатації.

Упродовж цілих поколінь іранці мали повно оправдань до революції. Їхня країна це зразок відсталості, нужди, безсилності і безборонності. Через неї йде ідеальний шлях з півночі до Перського затоку і тому виставляв її на небезпеку інвазії могутнього сусіда. Багатство нафтових джерел тільки заохочує сусідів використати нагоду. Саме останніми місяцями й тижнями Совети пробували потрясти поновно основні нації й це звернуло увагу Західних потуг.

У минулому рівновагу сил в Ірані втримувала конкуренція Великобританії й царської Росії. Амбасадори згаданих держав робили великі зусилля, щоб мати вплив на напрім політики іранського уряду. Після останньої війни Америка приділялася до Великобританії, щоб ослабити російські впливи, а коли британська сила почала слабнути, на її місце прийшла сила Злучених Держав. Такий несподіваний зворот у впливах на Іран мусів тільки збільшити ненависть Советів до Америки. Совети побоюються, що Іран стане військовою й летунською базою для Америки, що знов готово спинити історичні змагання Росії добути доступу до Індійського океану через Перський залив. І це теж причина непереривної пропаганди Кремля проти Злучених Держав.

Пропаганду поширює в а л а Москва не тільки безпосередньо, але й посередньо через політичну советофільську партію, звану "Тудер". Крім того Совети намагались забрати

північну провінцію Ірану, Азербайджан, де вже був настановлений комуністичний уряд. Упродовж останніх трьох років впливи Америки так далеко поширилися в Ірані, що Росія мусіла не тільки забрати з цієї країни за рішенням Об'єднаних Держав свою армію, яку вона там примістила підчас війни, але ще й мусіла згодитися на безупинне втримання іранської справи на лісті біжучих справ О.Д. Коли перед двома місяцями за інтригами Советів виконано військові замах на іранського короля ("шаха"), уряд Ірану перестав гру у підмурки з Советами, а пішов відкрито з Західними державами, в першу чергу з Америкою. Наслідок того був такий, але ще й мусіла згодитися на великий вплив на ціле наєлення. Тому теж оприлюднення вістки про пляновані економічні реформи в Ірані під голлом Злучених Держав викличуть тільки вдовільня свободолюбних народів.

Мабуть американським впливам треба теж приписувати рішення іранського уряду, що його далі не зобов'язує військовий договір з Советами з 1921 р., яким Іран дав згоду на допущення советської армії на свою територію на випадок, коли б так якесь вороже для Советів держава загрожувала Росії через Іран.

Американські військові сили в Ірані є дуже малі. Там є тільки дві американські військові місії для вишколу іранської армії. Вони не можуть бути ніякою загрозою для Советів. Отже, коли йдеться про мілітарну загрозу Советам збоку Америки, то Росія не має причини її боятися. Зате є інша сила — моральна. Цєю силою є гарантія свободи і заповнення незалежності Ірану збоку Америки й Великобританії, що має великий вплив на ціле наєлення. Тому теж оприлюднення вістки про пляновані економічні реформи в Ірані під голлом Злучених Держав викличуть тільки вдовільня свободолюбних народів.

Микола Чубатий.

Мирові пропозиції Советів чи приготування до зудару

Нагла зміна дотеперішнього курсу советської політики, що зазначилася знесенням блокади Берліна та приготуванням нової мирової конференції керманців закордонної політики Америки, Англії, Советів та Франції стала правдивою сенсацією останніх тижнів. Було цілком природним, що такий стан напруження поміж західними державами та Советами довго тривати не може, однак мало хто сподівався, що Совети уступлять так радикально на цілій лінії. В Європі скорше сподівався, що уступлять демократичні держави, бо інакше мусіло б прийти до неминучого зудару. Не сталося ні одно ні друге, тому советські мирові пропозиції загально прийняли прихильно хоч з недовіром.

Минули вже ці добрі часи для Советів, коли кожне їх хитрунство приймали на заході за суцільну правду і це ставало джерелом великанських успіхів советської політики. Це дозволило їм усадомитися в державні сателіти Советського Союзу. Нині побіч голосів задоволення більшість політиків та журналістів не вірять Кремлю, але дошукуються якоїсь укріпленої причини, чому Совети так на цілій лінії завернули в справі Берліна. Слушно вказують на інтерес Москви в Азії, що приневоляє її замиритися на західній фронті, або шукати передішки на час динамічного наступу китайських комуністів, що явно веде до скомунізування цілого Китаю.

Та все таки ще й тепер пе-

реважає в демократичних державах переконання, що мареві війни відсунулося на далекі часи, хоч ледви чи є підстава так думати. Деякий рубець зі советських намірів відкриває щойно мирова конференція, скликана до Парижа на 23-го травня. Там побачимо, чи Совети хотять тільки зискати на часі і стануть справу замирення Німеччини знов протягати, чи теж в справі Німеччини підуть на уступки.

Підуть Совети на уступство в справі Німеччини та погодяться остаточно на таку владу в Німеччині, яку народ німецький собі свободно вибере, так війна буде відсунута на кілька літ. Не підуть большевики на уступство в справі Німеччини, тоді ясно, що їм йдеться тільки про передішку, щоб зискати на часі й дозволити китайським комуністам опанувати цілий Китай, та щоб в недалекий майбутності рушити проти заходу для зреагування своєї остаточної цілі — поширити комуністичну революцію на весь світ та накинати цілому світові геґемонію Москви.

Немає сумніву, що Німеччина, нація з біля 70 мільйонів населення у самій середині Європи, мимо теперішнього розбиття відграватиме важну роль в дальшому змаганні демократій з комуністичною агресією в першу чергу в Європі, але також посередно у всьому світі.

Демократична Німеччина напевно виторгне кращі границі для Німеччини на сході та еко-

номічну відбудову в нутрі та уїде як союзник до демократичного західного блоку. До цього Совети будуть намагатися не допустити, а погодяться з тим есентуально під остаточним примусом з огляду на їх внутрішню важку положення, а з другого боку з огляду на великі інтереси в Азії, що щойно в майбутності можуть там дати Советам перевагу. В цій випадку війна справді була відсунута на кілька літ, а за той час большевики будуть старатися в дома відбудувати свою економіку, в Азії докінчити підбій Китаю, французького Індокитаю, Сіаму, Бурмі, а може й Індії та Ірану, бо на ділі в Азії немає сили, щоб большевикам протиставилася. Тепер збираємо на цій відтинку оці нерозважної американської політики з часів през. Рузвельта, що без потреби втягнув Росію у війну проти Японії тоді, коли ця вже лежала на лопатках і так дозволив їй всадитися в Манджурію, Північній Кореї а навіть в північних провінціях союзного Китаю.

В Європі за той час большевики старалися б у мирний спосіб скомунізувати Німеччину, що їм ледви чи вдасться, як теж скріпити свої п'яті колони в державах демократичного заходу. Це була б підготовка до цього "останнього рішального бою", про який співається в гімні Третього Інтернаціоналу.

Близькі наради керманців закордонної політики "чотирьох великанів" в Парижі відкривають нам рубець деяких тайних намірів Советської Росії. Не погодиться Советська Росія віддати Німеччині в сферу впливів демократичних держав, а проти західної німецької держави висуне свою східну німецьку державу, конференція не доведе до згоди в німецькій справі. Тоді зудар поміж світом демократій та Советським табором недалеко, хоч його будуть старатися Совети відтягнути як моґа найдалі.

Що Совети готувались до розправи, вказували б на це деякі події у внутрішній політиці Советів, що мимо стисло затисненої залізної куртини, таки продісталися на захід. Зрештою це події так великого державного значення, що не могли би бути скриті. Першою такою подією було потрясання на економічному фронті советської держави через усунення економічного інженіра цілого Советського Союзу Вознесенського, голови комісії планування. Вознесенський не тільки уступив зі свого дуже впливового посту в комуністичній державі, але теж злетів з Пантеону кремлівського Політбюро. Це ясно, що його економічна політика не вдовольняла Політбюро та мусіла бути переставлена на зовсім нові, мабуть тотально

воєнні рейки. Видофання знах головачів советських з чинного репрезентування советської політики, як Молотова, генерала Булганіна та інших є доказом глибокого переставлення усеї внутрішньої політики Советів. Свідчить то може про невдачу їх дотеперішних економічних плянів, але також може свідчити і про повне переставлення їх на інші рейки.

Другою незвичайно важною подією в советським царстві, першою від часів існування советської червоної Росії, є явний офіційний антисемітизм. Правда, можуть заінтересовані жидівські агенції на заході перебільшувати не одне потягнення Кремля, менше прихильне для жидів, однак до останніх днів про офіційний бореббу Всесоюзної Комуністичної Партії "проти космополітизму" в советському театрі, в літературі, музиці архітектурі, і т. п., як теж звернення тої боротьби у лівиній частині проти мистців та письменників жидівського роду, вказує, що ведеться "найвищими" державними чинниками інспірована чистка жидів з театру, радія, фільму, літератури, архітектури то що. Вона пригадує подібну політику Гітлера в перших роках по його приході до влади.

Свідоме відкидання на сторінках провідних органів комуністичної партії, як "Правда", "Культура та Життя", "Література Газета", жидівських назви авторів та мистців, які прийняли російські чи українські прізвища, вже ясно вказує, куди вітер веде. На Україні нагінуку на сторінках "Літературної Газети" розпочав навіть той сам комуністичний попіхач Дмитерко, що атакував постійно українських націоналістів. Це ясно вказує, що все приготуване згорі. Жидівських авторів та мистців атакують тепер за космополітизм, а той космополітизм, який є соціалістичного інтернаціоналізму ще недавно був офіційною вірою комуністичної партії. Обвинуваченням закидається шкідливість на фронті советського патріотизму, а навіть "ширення ненависті до росіян та українців". Що мала б означати ця нагінка з боку найвищих офіційних чинників? Відомо, що в часі попередньої війни большевики в критичних хвилинах все апелювали до національного патріотизму росіського, а навіть українського. Тепер видно приготування подібна небезпека, тому патріотизм та почування національні большевики протиставлять космополітизму.

Подруге, це шукання офірного козла. Емігранти з-під Советів загально признають, що в Советах в Росії, Україні та Білорусі тому існує антисемітизм, що большевики на посади чиновників (зокрема поліції), що держали населення в терорі, часто висували жидів. Робила це влада в своїм діявольському обрахунку може й свідомо, щоби в критичних часах було на кого звалити вину. Саме тепер зближається рішальна хвилина для Кремля і він витягує останню свою гармату — зводити з жидів офірного козла та на них звалити народний гнів за цілу криваву советську систему. Тепер ватажки на-Кремлі хотять сказати російським, українським, білоруським масам: "Це не ми, не батько Сталін винні. Це жиди змушували над нами", це вони "ворости російського та українського народу" як пише Дмитерко в "Літературній Газеті". Це останнє вказувало б, що Кремль таки готується до розправи зі заходом.

що їм прийдеться зараз тільки драпатись во всі свої московські лопатки...

(Дальше буде)

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБВУДНЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

33)

Що робиться у дитячій душі цього маленького хлопчика? Чи розуміє його дитяча голова, про що оповідають оці церковно-словянські слова Діань перших християн? А може його бабуся розкаже йому про це? Але бабуся християнська, хлопчик за нею теж і навшипінках тихенько виходить із храму.

А може оці бабусі, що нишком розмовляють поміж собою, сидючи з пасками біля крилосу, — може вони, розкажуть оцим дітям про восткреслого Христа?

— І, Господи милостивий, до якого часу дожили оце ми з вами, сестро-кумо? Сьогодні

ні прибігає до нас Одарчиної Мотри Палажка та хвалить, що до гостинниці приїхав махновський штаб й буде всю святу Божу ніч справляти своє окаянне гульбище. І що для цього привезли дуже багато шпирту, вина, самогонки, та меду. А сала, ковбас та биті птиці, цілі мішки стоять у номерах. І ніби то, як у церкві дочитаються до "Христових", — вони, несамоовиті, запалять з усіх боків гостинниці й під стрілянину та гармошки з своїми потаскухами будуть пити та танцювати оте своє босяцьке "яблучко".

— А що їм таке, — обзивалась друга бабуся, — коли во-

ни, як женили свого Махна, на волах у церкву в'їхали і, замість вінчання, почали грати та танцювати свої непростойні пісні, — та що їм, дусегубам, стоїть вкояти це якусь штуку для лукавого?

— Чи правда, чи ні, а я чула від нашого Хведька (теж ледачий пішов до них), що ніби то до махновців пристав колишній монах, чи піп і ніби-то вони хотять зробити його своїм попом, котрий би, замість божественних молитв, читав би та співав їх безбожні "яблучка" — вставляла третя бабуся.

— Все може бути, — відповіла перша бабуся, — написано ж у святих книгах — покійний наш піп колись читав — що при кінці світу монахи стануть, як миряне, а миряне, як дияволи...

— Точнісенько так, сестро, хай боронить нас Царця Небесна від такого лиха, — зітхнула третя бабуся і широко

поперехрестилась.

А перша продовжувала:

— А той волоцюга, Олексій, — що скрізь по шахтах, та по тюрмах тягався, ото якось появилися в Бердянську та забігає до Бондаренкової Тятини (кажуть, що він до неї залицявся). Так ото заходить він до неї, тай давай викладати з кішені гроші: і царські, і керенські, і гетьманські, і золоті п'яторки, і дорогі наміна, та всякі золоті перстні — тисячі всякого багатства. Виклав перед нею на стіл, тай говорив з пристівом:

— "Гоп, кума не журись, — В Махна гроші завелось".

— А що ж вона йому? — запитувала друга бабуся.

— Що ж вона, ледаща, могла сказати йому? Загарбала усе до своїх рук, а тепер тільки ходити та посміхується — відповіла оповідачка.

Бабусі збирались ще продовжувати свою розмову, але у храм увійшов священник, лю-

ди заворушилися і на дзвінниці почали дзвонити до заутрені.

IV.

...Махновське гульбище почалося о 9 годині вечора доповіддю Шуса про ситуацію на фронті. У невеличкій обідертій та заблюваній залі другого поверху сиділо і стояло чоловік 50 доовоголосих людей, в тому числі з десятих молодих жінок. Обмотані кулеметними лентами з "кольтами" та граматами з поясами, в чорних матросках та шкіряних костюмах, напівпані, в синьому махорочному димі слухали вони хриплий і теж півп'яний голос свого командира.

На місцевому українському жаргоні з частою жестикуляцією руками, головою та ногами, з грубою матроссько-махновською лайкою, кризь свої золоті зуби Шусь говорив:

— Білогвардійська контр-

революції вкупі з кадетською буржуазією і прочими, так сказати, імперіалістичними антагмами, которіе, так сказати, на своїх штиках несуть вам товстопузих і тонкошкурних поміщиків і прочих ріжних фабрикантих капіталістических, которіе, так сказати, при реакціонном содействіи всяких панів і підпанків международних паразитів протягають до нас шупальці монархическої гідри, щоб знов на триста літ надіти на нас ярмо експуатації і прочого вижикання нашої кровушки... Ми, братишки, биля вже по харям і хряпам всяких гетьманов, золотопогонників, петлюровців і прочих буржуазних синків і нашу велику советську свободу без всяких комуністів нікому не віддамо і ні на які фигаї-мигелі з парламентаріями намордниками не підєм.

Червоні комісари з жидівським Реввоенсоветом так вже запутались в своїх брехнях,

Танці в „Гомоні України” в Нью Йорку

В кожній точці програми цього річного весняного фестивалю „Гомоні України”, що відбувається в Карнегі Голл в Нью Йорку в дні 29-го травня, видне місце займають танці, побіж багатьох пісень. Для виконання цього завдання в цьому році вперше за останні приблизно десять років об'єдналися під проводом Івана Фліса всі українські танцювальні групи мітropolitanної округи та виділили з-поміж себе найкращих танцюристів для виконання програми. До об'єднаних груп належать: Танці України під проводом Ольги Яловеги, Українські Танцюристи під проводом Володимира Бакада та Товариство Українських Танцюристів під проводом Юрія Василюка.

Після численних проб та важкої праці вибрані танцюристи всіх цих груп створили знаменитий збірний ансамбль, що з прецизійною виконує всі танці в програмі. А їх е аж шість:

1. „Запорожець”, що його виконують 8 юзаків в першій точці програми, в інсценізації в'язу гетьмана Богдана Хмельницького до Києва. Цей „карколомний” танець зі зударями шаблів буде вперше виконаний групою з вісімох танцюристів.

2. „Нижички” — танець, що буде виконаний на дворі гетьмана Івана Мазепи в другій точці програми. Це нова і модерна версія українського танцю, з яким ньюйорські танцювальні групи познайомились від своїх канадських приятелів. Кроки уклад того танцю нагадують роботу ножицями і звідси його назва. Значні вважають, що це один з найкращих танців. Його виконують 16 танцюристів, 8 хлопців і 8 дівчат.

3. „Гопак „Катруся” — теж в другій точці програми, буде прелюдією до дуету „Катруся”. Його виконують 4 танцюристи і 8 танцюристок. Він характерний своєю швидкістю та своїм укладом з подвійною кількістю дівчат. З цим гопаком українські ньюйорські танцюристи познайомились

через українських скитальців в Німеччині.

4. Дуєт „Катруся” починається зі закінчення попереднього танцю. Його виконують Іван Фліс і Стефанія Кобилюх в ролях Чуйкевича і Мотрі. Цей танець, в своїй новій композиції та цілком оригінальному укладі, буде виконаний на сцені вперше в „Гомоні України”.

5. В цій самій точці програми, в інсценізації з життя гетьмана Івана Мазепи, буде виконаний теж один „сальонний” танець, загальноприйнятий тоді на дворах європейських володарів. Відповідне оформлення та вивчення того танцю група завдячує п. Михайлові Германові.

6. „Гопак колом” — нова аранжировка відомого танцю буде виконана групою на вступі до вибраного уривку опери „Запорожець за Дунаєм”.

Це тільки коротко про танці в „Гомоні України”, що вже самі для себе є великою програмою. У їх виконанні беруть участь танцюристи:

Елейн Фігурська, Дольорес Фігурська, Марія Т. Фліс, Люба Ількович, Ніна Хоменко, Стефанія Кобилюх, Марія Козік, Дольорес Курилас, Франсес Меш, Тіді Меш, Ольга Орчук, Дороти Перрі, Алісія Шпіка, Маріон Сурлек, Емілія Слободюк, Юлія Яловега і Ольга Яловега. З танцюристів виступлять: Володимир Бакад, Василь Балко, МIRON Барків, Тед Корпюк, Іван Чіпеч, Микола Чіпеч, Іван Фліс, Теодор Кубін, Микола Опришук, Михайло Марко, Михайло Меккі та Володимир Шпіка. Разом виступлять на цій імпрезі 29 танцюристів і танцюристок, не включаючи деяких, що виступлять в дворішньому танці в другій точці програми.

Іван О. Фліс.

Кожний свідомий українець та кожна свідомка українка вважають своїм обов'язком стояти в рядях Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

Комуністичне баламуцтво

(Лист із Європи).

Утворення Української Національної Ради як політичного представництва українського народу на еміграції не дає спокою советській Москві. Для сіяння роздору і розбрату між українцями Москва кинула величезні засоби. Всюди побачите цих агентів, що, з відомих причин удають, що вони „105% патріоти”. Московська агентура має наказ — зруйнувати Українську Національну Раду, знеславити її, дискредитувати в очах самих же таких українців.

Москва має випробовані методи своєї підривної праці. Так, 1917-20 рр. московські більшовики вели пропаганду, проти урядів Центральної Ради та Директорії, мовляв, вони „продалися” німцям або державам Антанти! Москва хотіла виступити в ролі „оборонця національних інтересів України”. Цим шляхом іде комуністична пропаганда й тепер: граючи на українським патріотизмі, хоче знищити українську визвольну справу.

Перед нами мала книжка під назвою: „С. Шелухин. Лист до С. Петлюри про Ризький (такі) договір”. Видавництво „Поступ”, Париж 1948 р. Передмова до листа пок... С. Шелухина повно інсинуїції, мовляв, Українська Національна Рада стоїть у своїх відносинах

до Польщі на ґрунті Варшавського договору з квітня 1920 року.

Але наперед дещо про лист Шелухина до Голови Директорії УНР С. Петлюри і про самого автора.

С. Шелухин був 1917-18 р. членом Української Центральної Ради, 1919 р. — членом Української делегації на Мірову Конференцію в Парижі. Р. 1920, після підписання Варшавського договору, Шелухин був посланий від уряду УНР до Риги, де відбувалися переговори Польщі з Москвою, які закінчилися Ризьким договором 18 березня 1921 року. З цього бачимо, що С. Шелухин числився з Варшавським договором, як з фактом, бо інакше не прийняв би уповноваження уряду УНР їхати представником того уряду в Ригу. Пізніше С. Шелухин одловився на Симона Петлюру і на Андрія Лівницького і почав зближати з більшовиками. Це зближення пішло так далеко, що він вів переговори з „українським” советським урядом Раковського про поворот на Україну. На Україну С. Шелухин з обережністю не поїхав, але писав в українській і в чужій пресі проти українських інтересів. Приміром, року 1925 С. Шелухин умістив у советській газеті в Парижі „Парижський Вестник” статтю, в якій обвинувачував С. Петлюру, ніби він вів переговори з Римом про повернення українців-православних на католицьку віру. С. Шелухин був особовою ласкою до слави за всю ціну, хоч би й через публічний скандал. Такий скандал він учинив своєю книжкою про Варшавський договір, що видана була р. 1927. З цієї книжки беруть цитати більшовицька брошура, про яку тут писемо: „Ось вона, ан-ти-українська”.

„В доповіді з Петлюрою 21 квітня поляки визнали тільки „право України” на незалежність, а в Ризькому договорі 11 жовтня 1920 р., теж по принципу самовизначення народів, поляки визнали вже „незалежність України”, тоб то визнали більше, як у договорі з 21 квітня, і це більше на користь України, а не проти неї”.

ТИТО ПРОТИ КОМІНФОРМУ. — В комуністичній родині в Європі завжди мало непорозуміння. Югославський диктатор Тито подумав собі на польсько-схилоцький лад, що „схилоцькі на загрози руїн востодас”, і не хоче повинуватись у всьому головному „босоні” Сталіну. Тут бачимо, як промовляв проти Комінформу і централістичної політики Москви.

Так написав Шелухин. Само собою, Варшавський договір був дуже невідгідний для України, але слід зазначити, що коли б поляки вели іншу політику, то Українська незалежна держава над Дніпром — була б фактом. Правда, не була би це Соборна Україна, але Головний Отаман думав, що краще мати хоч несоборну, незалежну державу, ніж ніяку.

Але вважати, що поляки, визнавши уряд Раковського в Харкові зробили „більше на користь України”, — міг сказати чоловік зовсім безвідповідальний.

У більшовицькій брошурі, виданій у Парижі, пишеться, мовляв Варшавський договір існує правдою далі. Яким чином? Та ж його скасував сам польський уряд, визнавши Советську Україну! І для уряду УНР на еміграції цей договір був тільки історичним минулим. Тепер і Ризький договір з 1921 р. між Москвою і Польщею теж пішов у небуття, як багато інших договорів. Про факт уневажнення Варшавського договору згадав заступник голови Директорії УНР А. Лівницький на першому засіданні Української Національної Ради 16 липня 1948 року. Але комуністична акція не хоче цього визнавати.

В цитованій книжечці читаємо: „Національна Рада своєю у-

хвалою... по суті не уневажнила, а навіть до певної міри підтвердила цей договір, приймаючи на себе його зобов'язання”.

Так нахабно бреше, большевицька пропаганда! В названій книжечці подається твердження, мовляв, кожний міжнародний договір має силу, поки не скасований кров'ю і залізом.

Виходить, що й далі діє Перевдський договір Хмельницького з Москвою або Гадяцький договір Виговського з Польщею! Чи існує Берестейський і Версайський договори? Їх нема. Вони були скасовані пізнішими договорами. Є формула римського права: „Лекс постеріор дерогат пріорі”. (Пізніший закон позбавляє сили попередній). Але яке діло комуністам до права та історичної правди? Їх завдання — вносити баламуцтво між своїх противників, щоб у мутній воді ловити свою рибу. Для цього Москва видає калічену українською мовою свої брехливі книжки, фальшуючи факти і вигадуючи нестворені. Супроти цієї пропаганди українці мають бути все на сторожі.

М. Д.

ВОТУПАНТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

ДЕ ВИ БУДЕТЕ, ШО ВИ БУДЕТЕ РОБИТИ

В НЕДІЛЮ, 22. ТРАВНЯ 1949?

ПРИЙДІТЬ І ПОСЛУХАНТЕ НАШИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ! — ЗАБАВТЕСЯ І ПОГУЛЯЙТЕ, бо

КОНЦЕРТ І БАЛЬ

— влаштує: — УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛ. ХОР СВ. ВОЛОДИМИРА 334 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 5:30.

Вступ 75¢

УВАГА! — ВУНСАКЕТ І ОКОЛИЦЯ!

МУЖЕСЬКИЙ ХОР „БАНДУРА” ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ св. МИХАІЛА під управою п. М. Марцінюка — устроє: —

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 22. ТРАВНЯ 1949 (SUNDAY, MAY 22, 1949)

В САЛІ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ 74 HARRIS AVENUE, WOONSOCKET, R. I.

Початок точно в 4-тій годині пополудні.

Головною солісткою на концерті буде п-на ЛЮБА КОРОЛИШИН з Бостон, Масс.

Акомпанювати буде Всеч. о. С. КОРОЛИШИН.

Панна Люба Королішин покінчила музичну консерваторію, як також знала зі своїх концертних виступів. Значіння української ПІСНІ скаже Всеч. о. А. Берик. В програму входять: пісні релігійні, класичні і народні.

Мужеський Хор „БАНДУРА” сердечно запрошує всіх українців на концерт. Управа Муж. Хору.

СТАРАННЯМ НЬЮЙОРСЬКОГО 10. ВІД. ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В НЕДІЛЮ, 22. ТРАВНЯ 1949

в год. 2. пополудні відбудеться В САЛІ УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ при 334 E. 14. ВУЛ.

АКАДЕМІЯ

присвячена пам'яті Голови Української Держави та Головного Отамана Українських Збройних Сил С. Петлюри та вождя О.У.Н. полковника Е. Коновальця.

У виконанні програми візьмуть участь: Полк. Рибачук — Вступне слово; Хор Укр. Правосл. Парофії св. Володимира під керівництвом проф. Залізнячка; п. Е. Новицький — Реферат; п. Галина Лашко — Декламация; п. Михайло Ольховий, оперний артист-співач — соль-спів.

Все українське громадянство просимо взяти численну участь. Управа О. Д. В. У.

Box 926, Winnipeg, Man., Canada

Тому, що збіркові листи являються документами строгої касової звітності, і вони нам потрібні для контролю, сподіваємося, що заінтересовані, зрозумівши наш заклик, сповнять свій громадський обов'язок і таким чином допоможуть нам у збірковій акції на стипендійний фонд.

„Комісія Допомоги Українському Студентству” Адреса: Furth/Bay, Daniel Leyst. I/III, USA Zone, Germany Prof. Dr. Zenon Kuziela.

НОВИНА! Перший раз в Нью Йорку! ДРАМАТИЧНИЙ ГУРТОК ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ „САМОПОМІЧ”, ВІДІЛІ У ФІЛАДЕЛФІ

В СУБОТУ, 21. ТРАВНЯ 1949 У WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL AUDITORIUM, 16 Street & Irving Place (між 3-ю і 4-ю Евеями в Нью Йорку)

драма в 4-ох діях „ДОМАХА”

яку на основі більшовицької діяльності на Україні написала Л. Коваленко.

Режисерус аретет укр. театрів ЯР. РУДАКЕВИЧ. Добірні декорації для тої вистави заавдя арт. С. ГОРДИНСЬКИЙ. Початок точно в годині 7:30 ввечір.

КВІТКИ можна набути раніше в Українській Кооперативі, 76 Іст 7-ма вул.; Наш Вазар, 151 Евею А; Сурма, 11 Іст 7-ма вул.; Арт Мовд, 181 — 2-га Евея.

Спеціальні Ціни Фірни СТАСЮКА на Біжучий Тиждень

І. Стасюк
124
Перша Евея Нью-Йорк, 3.
(між вулицями 7.^ю а 8.^ю)

УВАГА! — СКЛЕП ОТВОРЕНИЙ КОЖНОГО ДНЯ ДО ГОДИНИ 6. ВВЕЧІР ТОЧНО!

ВАРЕНА ШИННА (BOILED HAM SLICED)

\$1.09
1 ФУНТ

ШИННИ В КЕНАХ ПЕРЕДНІ

71¢
1 ФУНТ

ВУДЖЕННА 3 РЕБЕРКАМИ В ЦІЛІМ КАВАЛКУ

43¢
1 ФУНТ

НОВБАСА СІКАНА ПЕРШОЇ ЯКОСТІ

55¢
1 ФУНТ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ОШАВА, ОНТЕРІО.

„50 мільйонів українців під червоною пануванням хочуть мати свободу!“

Під таким заголовком приніс Ошавський щоденник „Дейлі Таймс-Гезет“ обширну статтю про віче українців міста Ошави, Онтеріо, на якому промовив у неділю, 8 травня ц. р. член Української Національної Ради д-р Степан Росоха. Віче відбулося в Українському Національному Домі У. Н. О. при великій участі українського громадянства. Предсідником був секретар місцевого КУК п. Недошитко, а секретарював п. Юрчук, секретар Філії УНО в Ошаві. „Сьогодні як ніколи“ — говорив д-р Росоха — потрібно нам єдності на зовні, а тісної співпраці в нутрі нашого суспільно-політичного життя. Сьогодні, коли ворожо-реакційні сили знову об'єднуються, творять свої комітети, ведуть підлу пропаганду приготуються, щоб знову розділити українські землі і накинати українському народові нове ярмо неволі! Побіч менших кандидатів на окупованих українських землях, поляків, мадярів, а навіть чехів, підняла свою голову стара московсько-белогвардійська гидра, що протягом 30 літ спала блаженним сном, коли український нарід точив свою кров і поніс безмірні жертви в людях і духових цінностях тисячлітньої культури в боротьбі проти московсько-більшевицького імперіалізму, що загрожувало сьогодні цілому цивілізованому світові. Аж сьогодні російська еміграція, „надумалась творити „Комітет звільнення Росії“, але не Росією поневоленіх народів“.

„Той „Комітет“ російських емігрантів — продовжував д-р Росоха — створений в першій черзі для збереження „єдиної і недеміної“ і тим самим надале поневолення неросійських народів. Очолив його сумнозвісний „демократ“ Керенський...

„Ми остерігаємо західно-демократичний світ перед облудною пропагандою п. Керенського і російських емігрантів. Російська тюрма народів мусить розвалитись! Інакше не буде у світі миру і спокою. Український нарід, а ми певні, що й інші поневолені народи, ніколи не зрештять зі своєї свободи і суверенності. Але зі зброєю в руках і всіми іншими способами і засобами будуть боротися за свої вільні і незалежні держави, без огляду на те, з якими шильдами не підходили б до них окупанти!“ — підкреслював д-р Росоха.

Відтак д-р Росоха, говорив про українську еміграцію, тяжке положення на рідних землях, про УПА, УНР і визвольний рух українського народу, про сучасне міжнародне положення і наші сучасні завдання. Згаданий повище часопис, з дня 9. 5. ц. р. між ін. ще так писав:

„Сорок до п'ятдесяти мільйонів українців під червоною пануванням хочуть мати свободу, тільки, щоб їм була дана відповідна можливість“. Відтак часопис згадує про героїчну боротьбу українців за незалежність Карпатської України проти мадярської навали і пише про Українську Повстанчу Армію, як рух спротиву проти німецької і совєтської окупації:

„Від 1941 року ця армія боролася проти німецького і совєтського імперіалізму, а від 1945 ця повстанча сила продовжує безперестанку боротьбу проти Совєтів без жадної допомоги ззовні. Дуже витривала армія. Ця армія цілий час змагалась допомогти народам звільнитися з підсовєтського панування.“

„Українська нація під Совєтами, яка — сказав д-р Росоха — вічно боролася за свою свободу і хоче її досягнути без огляду на всі жертви“, може тепер вітветро і явно говорити через свою Українську Національну Раду в Європі, котра є на еміграції українським парламентом“.

Сміло можна ствердити, що такого політичного віча і в такому позитивно-творчому дусі, Ошавські українці ще не мали!

АЛЕНТАВН, ПА.

Українська пісня на радіо-висільні.

Дня 11 травня 1949 р. в год. 8 вечора на радіо-висільні WJOL — Алентавн, Па., виступив Український Чоловічий Хор під диригуванням п. Л. С. Кунца з програмою пісень українських, стрілецьких, народних та церковних, як теж і американських.

З уважністю і насторожливостю та захопленням, як теж і великою радістю, українці Алентавну і околиць слухали півгодинну авдіцію рідних милозвучних пісень, що неслися через радіо-приймачі і падали до ух, вривалися в душу, вглиблялися в серця.

Неначе з степів блакитної України неслися мелодійні звуки із стрілецьких грудей „Хлопці алярі“...

Пісня ця збуджувала прислані серця і відроджувала нові надії...

З гармонійною милозвучністю та нарисом великої мелодійної лінії, відзначалася інтерпретація пісні „Ой у лузі“ — Гайворонського та „Видиш брате мій“. Подібне можна сказати і про „Ой у полі могила“ — Кириченка.

Добре випала теж американська пісня, а з українських: „Іже Херувими“ — Бортнянського (в перекладі на англійську) та „Господи помилуй“ — Львовського в українській мові. Декілька інших пісень вийшли дещо блідіше.

Вершиною програми була арія „Здоров'я всім“ з американської мови на українську. Потрібна мала коректура деяких пісень, але це в короткому часі дається направити.

На користь наших співаків треба відзначити велику жертвенність. Не маючи свого диригента — оплачують своїми заробітними грошми чужу людину.

Необхідно теж підкреслити, що до організованого в році 1948 Чоловічого Хору в Алентавні вступали місцеві співаки, а теж з Бетлегем, Нортгемптон і околиць, без різниці віроісповідань.

Лише дух волі наказав їм усім взятися за це благородне діло й популяризувати пісні включаючи теж і американські пісні та доказувати тим наші духові здібності. Немає сумнівів, що друга авдіція української пісні Чоловічого Хору в Алентавні у...

„Не вдавайте, що ви спите!“ — кричав розлючений генстер. „Хто забрав мені діаманти“.

ПРИЙШЛА СКОРО, ЩОБ ДОБРЕ ГРИГОВИТИСЬ, ЩО ВІДПОВІСТИ СОВЕТСЬКИМ ДЕЛЕГАТАМ.—Це Миссис Еліно Рузвелт, американська делегатка до Асамблеї Об'єднаних Держав. Як бачимо, то крім неї нема нікого на салі. Це вона шукає за аргументами, щоб переконати совєтський уряд, що він повинен випустити з Совєтів тих чоловіків і жінок, що подружились з чужинцями, згл. американцями чи американками.

вінчається ще кращими успіхами, чого йому бажано з щирого серця.

Іван Е. Стасів.

ШЕРОН, ПА.

Зо Свяченого скитальцям.

В Томину неділю наша православна парохія Св. Івана відбула спільне свячене. Прибули свої й з других громад, головено з Йонгставну. Недавні скитальці М. Терлецький та Олександр Рибалт розповіли про теперішні обставини і життя наших братів в рідному краю. Їм подякував за слово парох о. С. Мусійчук та вівзав до збірки. На допомогу скитальчій акції зібрано \$36.15, які вислано до ЗУАДК у Філадельфії.

Присутний.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Подбали про поширення книжки про І. Франка.

Заходами У. Н. Союзу появилася недавно на американському книжковому ринку книжка про Івана Франка, яку зготував покійний Персивал Конді, англієць з роду, якому забрало кілька десятків років, щоб вивчити українську мову до такої міри, щоб могли перекласти твори другого по Шевченкові духового велитня України. Персивал Конді жив близько Філадельфії й був добре відомий серед високих культурних американських коледжів міста з докладів про українську культуру. Його вже нема між живими. Помер перед самою появою книжки про Франка. Та чи з любови до велитня України і вдячності до

великої праці Пок. Персивала Конді не повинні ми тепер подбати, щоб книжка про Франка поширилась між американцями, а в першу чергу між нашою молоддю?

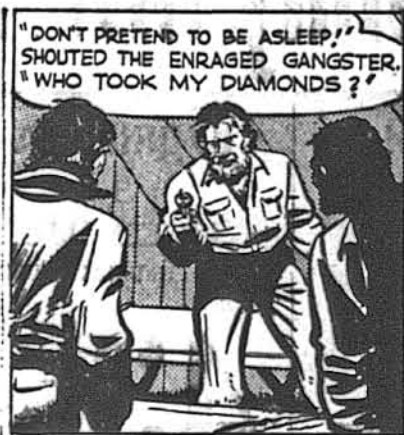
Є вже познані, що так станеться. Товариство ім. Івана Франка, відділ У. Н. Союзу, вже замовило 12 примірників книжки про І. Франка для її поширення, а тепер, як довідуємось, Товариство Українсько-Американських Горожан, ухвалило замовити 10 примірників книжки про І. Франка, щоб її поширити по місцевих бібліотеках.

Це є добрий початок. Такого треба нині якнайбільше, бо якраз тепер є добра нагода для ширення в Америці правди як про визвольну боротьбу

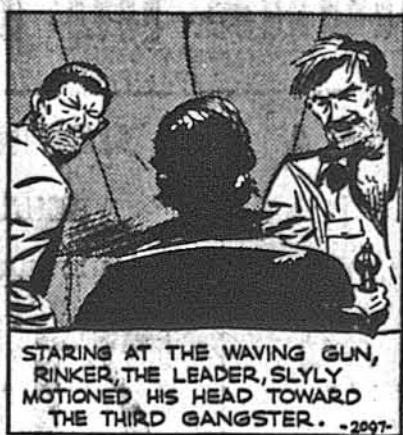
Let's sing! 55
THE FIRST EDITION OF
Selected Ukrainian Song
with original
UKRAINIAN TEXTS AND ENGLISH
ADAPTATIONS
Translated into English by
HONORE EWACH
Music arranged by P. A. PAUSH
The album consists of following songs:
Besnianska — Spring Song
Сонце мненню — Love's Sorrow
Дівча в чмх — Sally's a Flirting
Пропала надія — My Love has Betray'd Me
Чи є в світі молодіца — Anna's Rosy Cheeks
Вам би я бандуру — Love's Serenade
Вбють пітри — A Lovelorn Maiden's Song
Стоїть гора високая — A Reverie
Сонце мненню — Love's Call
Рече та стогне — By the Dnieper.
Price \$1.25.
Send your order to:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇН СВІТА
ШИФКАРТИ - ПОДРОЖНІ ДОКУМЕНТИ
Продає різні бізнеси, домів, фарм, та різного роду аскурації.
WESSON & BARTKIW
Steamship Agency
AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD
ПЕТРО БАРТКІВ
REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-8254, New York 3, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2097. Боротьба між збуями.

„Не вдавайте, що ви спите!“ — кричав розлючений генстер. „Хто забрав мені діаманти“.

Рінкер, провідник банди, здивовано гляді на револьвер і хитро махнув головою на третього бандита.

Коли генгстер вимахував револьвером, Рінкер несподівано копнув легониче.

Піднісши з болю руки вгору, бандит почав падати на землю.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КУРТИС БЕН, МД. — Вр. св. Михайла, від. 55, повідомляє своїх пономисних членів, щоб прислали свої місячні вкладки, бо декотрі члени догують, що за місяць квітень. Коли вони не пришлють вкладок в місяць травня то будуть суспендовані. Чеки або моні-ордери треба вписувати: Ukrainian National Association, а посилати на адресу: Alexander Szandrowski, 1630 Cedar Tr., Curtis Bay 26, Md. Гроші мають бути прислані між 1. а 10. кожного місяця. — А. Шандровський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуватимуться в неділю, 22. травня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на час. Довгоочікувані заплатити свою належність, бо інакше можуть бути суспендовані. Нова адреса секретаря: John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J. — За уряд: І. Савчак, Н. Крупа, І. Маркович, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУВАННЯ

ПАРАСКЕВІЯ КРАВЕЦЬ шукає свого сина ІВАНА, або його дітей. Він походить зі села Вукотичів Свобода, пов. Рогатин. Хто про него знає, або він сам, хай пише до: PARASKEWIA KRAVEC, 176 Madison St., New York City.

КОРОВАЧ ВАСИЛІЙ з с. Коростенко, син Антошка і Марії, виїхав до U.S.A. між 1925-1928 рр. о. 24 роки в Америці. Шукає його Максим Анна, зам. Катрин, дочка Івана і Катерини з Коростенка. Адреса: КАРТИН АННА, 7802 Brewster Av., Philadelphia 42, Pa.

Пошукують тітки АННИ БЕСКІДНЯК з дому ОРИШАК зі села Мокшова, пов. Кремено, котра мешкала в Нью Йорку в році 1938. Прошу голоситися на адресу:

КАТЕРИНА ПІПАК, 7706 Bloomfield St., Montreal, Que., Canada.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

МОЛОЧНА ФАРМА НА ПРОДАЖ
В WHITNEY POINT, N. Y.
96-акрова фарма, 32 акри орної землі, решта пасовисько і ліс. Дім на 6 кімнат, гараж, електрика, молочарня, машинерія і холодильники. Керівниця вода, барна з електрикою і водою, 11 ділянок корів, 6 ялівків, 1 бугай, 1 безрого, 2 коні, кури, великий курник, 2 шпикліри, 1 віз, косярка та інша фермерська машинерія. Фарма з при новій дорозі до Нью Йорку, 20 миль від Вінгемтона, Н. Й. Шкільний автобус стає перед кверми. Писати: L. K., P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі

АРТРИТИЧНІ
Коли Ви ніколи не живили ліку знаного ROSSE TABS на ці незначні мускулярні недомогання й болі, злучені з ревматизмом і запаленням жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на наш кошт. Його живляють тисячі людей впродовж 25 років.
БЕЗПЛАТНО ДІЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ
Запрошуємо Вас спробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам пачку повної величини. ЗАКЛИКАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛИЧОК. Коли не будете доволені палативною — часовою — полешкою, зверніть нам реншу й не буде нам ніякого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ. Пишіть лише нагайно Bafie іна й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-3, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривних і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.
ПРОДАЄМО домів та всякого роду бізнесу. У всіх справах звертайтеся до звісного **НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.**
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

АРХИТЕКТ ВОЛОДИМИР СІЧИНСЬКИЙ
Знавець українського мистецтва. Виконує архітектурні проекти: церков, народних і приватних домів, каліць, надгробників, внутрішнього урядження церков і домів. Висилає видання з українського мистецтва і культури.
W. SICHYNSKYJ
440 Maple Avenue, Elizabeth 2, N. J., U. S. A.

НАПРАВА ПЕЧЕЙ

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ
ауглевих, газових, нафтових, огрівачів парової гарячою водою, як також усі нові печі можуть астати в
STOVE REFRS CORP.,
182-188 Mulberry St., Newark 1, N. J.

АДВОКАТ WILLIAM KUZMA
806 South 16th St., Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

МАШИНИ
Перероблені до ПИСАННЯ
англійські, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахункові машини. Офісові прилади.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY,
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

UKRAINIANS ESSEX, UNION, HUDSON COUNTIES:
CALL: UN 2-8036
— for —
TOP QUALITY COAL
at LOW spring PRICES
WRITE:
Shumeyko Fuel Co.
1972 OSTWOOD TER. UNION, N. J.
NOW: Is the time to stock up for next winter. SAVE MONEY!

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарижає погребани по \$150
іна так низькій як
ОВСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer.
137 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
881 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J.
Essex 8-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET NEW YORK CITY
Tel. ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPPEL 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y.
Tel. MErose 5-5577